

Integrirana dolgotrajna oskrba – razvojna smer za njeno humanost, finančno in kadrovske vzdržnost

*Prof. dr. Jože Ramovš, Inštitut Antona Trstenjaka
za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje*

Celje: Dom sv. Jožef, 12. do 14.2. 2020

*“Evropa se danes sooča
z demografskimi spremembami,
ki so po svojem obsegu in teži
brez primere.”*

= uvodni stavek Zelene knjige EU o odzivu na demografske spremembe (2005), ki ima naslov:

Nova solidarnost med generacijami

ŠTIRI ODLOČILNE NALOGE ZA REŠITEV DEMOGRAFSKE KRIZE

1. Humana, finančno in kadrovsko vzdržna dolgotrajna oskrba (4 % prebivalstva – nad 10 %)
2. Zdravo staranje (20 % – nad tretino)
3. Gospodarski razvoj ob staranju delovne sile
4. Vzgoja in izobraževanje vseh ljudi za novo solidarnost med generacijami

KLJUČ ZA REŠEVANJE VSEH NALOG:

NAUČITI SE SODELOVATI

Humana, finančno in kadrovska vzdržna DO = INTEGRACIJA VIROV

1. Oskrbovančevi viri (pokojnina, imetje)
2. Oskrbovančeva družina (odnos in delo)
3. Stroke in službe (znanje in menedžment)
4. Krajevna skupnost (oskrbovalna mreža)
5. Država (sodoben sistem, univerzalno zavarovanje ali proračun)

Humana, finančno in kadrovsko vzdržna DO = VSEBINSKA INTEGRACIJA

1. Formalna in neformalna oskrba
2. Lokalna skupnost in država
3. Zdravstvena nega, socialna oskrba in druge stroke
= skupnostna oskrba
4. Celosten nabor programov = deinstitutionalizirana
5. Oskrbovalne storitve in človeški odnos
6. Potrebe in zmožnosti celotnega človeka po WHO
opredelitvi zdravja

VSEBINSKA INTEGRACIJA 1

1. Neformalni oskrbovalci – 75 %:
 - družinski oskrbovalci
 - sosedje
 - prostovoljci
2. Formalni oskrbovalci (poklicni, stroke) – 25 %:
 - oskrbovalne ustanove
 - oskrba na domu
 - rehabilitacija

VSEBINSKA INTEGRACIJA 2

1. Lokalna skupnost:
izvajanje in vodenje integrirane krajevne mreže
2. Država – njene nezamenljive naloge:
 - a) vzpostavitev sodobnega sistema
 - b) zakonsko urejeno vzdržno in enakopravno dostopno sofinanciranje (1,5 % BDP)
 - c) minimalni kriteriji kakovosti
 - č) nepristranska in učinkovita kontrola izvajanja
 - d) razvoj sistema, programov in metod

VSEBINSKA INTEGRACIJA 3

1. Zdravstvena nega in socialna oskrba ter druge stroke (arhitektura, infrastruktura, informatika, vzgoja in izobraževanje)
2. Odgovarjajoči upravno-politični resorji na državni in lokalni ravni (zdravstveni, socialni, prostorski, vzgojno-izobraževalni, ...)

**= SKUPNOSTNA OSKRBA –
pogoj za deinstitutionalizacijo**

VSEBINSKA INTEGRACIJA 4

Sodobni programi za dolgotrajno oskrbo:

- prilagajanje stanovanj in hiš za samostojno staranje
- oskrbovana stanovanja in druge oblike so/bivanja
- pomoč, oskrba, zdravstvena nega, fizioterapija in servisne storitve na domu
- dnevna in nočna oskrba v ustanovi,
- oskrba v tuji družini,
- oskrba v domu za stare ljudi,
- rehabilitacija (po kapi, zlomih in boleznih)
- paliativna oskrba in spremljanje umirajočih

VSEBINSKA INTEGRACIJA 5

1. Oskrbovalne in negovalne **storitve**: navzgor od ravni minimalnih standardov kakovosti in količine, pošteno plačilo za izvajalcu
2. **Človeški odnos**: obojestranski človeški razvoj – neplačljiv, možen le kot enovita celota s storitvijo v istem realnem času in ob istih stroških (ne dodatna, »odnosna storitev«!)

VSEBINSKA INTEGRACIJA 6

Potrebe in zmožnosti celotnega človeka (WHO opredelitev zdravja):

- telesne
- duševno-duhovne
- sožitne (socialne)
- razvojne
- eksistencialno stališče o smislu starosti in oskrbe

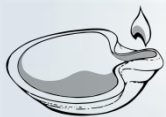
DRUŽINSKI OSKRBOVALCI IN SOSEDJE SO BILI VSO ZGODOVINO EDINI OSKRBOVALCI STAROSTNO ONEMOGLIH, BOLNIH IN INVALIDNIH LJUDI.

V INDUSTRIJSKI DRUŽBI SO POVSEM PREZRTI – IN ZA NJIMI TUDI POKLICNI.

DANES SO ENI IN DRUGI NENADOMESTLJIVI. NJIHOVA INTEGRACIJA V SODOBNI SISTEM DOLGOTRAJNE OSKRE JE OSNOVNI POGOJ ZA OHRANITEV IN RAZVOJ TEGA SISTEMA

*20. stoletje otroka je prešla u
21. stoletje starih ljudi –
razvojno grožnja ali priložnost,
da kakovost sožitja in sodelovanja u
družini, službi in družbi dohiti
materialno blaginjo;
pogoj – integrirana oskrba.*

*Tisočletna tradicija ne motivira več za
solidarnost. Sodolna znanost nima
odgovora na smisel človeške nemoči.*

*Naloga naše generacije je najti ta dva
odgovora – sta namreč pogoj za sodolni
razvoj solidarnega sožitja.*